

การวิเคราะห์จริยศาสตร์ที่มีอิทธิพลในอัตชีวประวัติไ่ตงจิ้น
ลูกขอทานผู้ไม่ยอมแพ้ต่อชะตาชีวิต

AN ANALYSIS OF ETHICS INFLUENCING AUTOBIOGRAPHY OF
LAI DONG JIN, THE BEGGAR CHILD

บุญลิตา อารีพงษ์¹ และกนกพร นุ่มทอง²

Boonsita Areepong¹ and Kanokporn Numtong²

¹คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

²คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

¹Faculty of Humanities and Social Sciences, Kanchanaburi Rajabhat University

²Faculty of Humanities, Kasetsart University

Received: November 14, 2022 / Revised: June 1, 2023 / Accepted: June 14, 2023

บทคัดย่อ

ไ่ตงจิ้น ลูกขอทานผู้ไม่ยอมแพ้ต่อชะตาชีวิต เป็นหนังสืออัตชีวประวัติของไ่ตงจิ้น ลูกขอทานผู้ต่อสู้กับอุปสรรคในชีวิตจนได้รับการยกย่องให้เป็นบุคคลดีเด่นประจำปี ค.ศ. 1999 และเป็นหนังสือที่มียอดขายดีที่สุดของไต้หวัน ซึ่งบทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์จริยศาสตร์ที่มีอิทธิพลในอัตชีวประวัติของไ่ตงจิ้น ลูกขอทานผู้ไม่ยอมแพ้ต่อชะตาชีวิต และเพื่อเป็นการนำเสนอแนวคิดและแบบอย่างการใช้ชีวิตในการก้าวข้ามอุปสรรคจนสามารถประสบความสำเร็จในชีวิตได้ ตามที่ปรากฏในงานวรรณกรรม เรื่อง ไ่ตงจิ้น ลูกขอทานผู้ไม่ยอมแพ้ต่อชะตาชีวิต โดยใช้วิธีการศึกษาจากการตีความตัวบท นำเสนอในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า ไ่ตงจิ้นเป็นผู้มีจริยศาสตร์แบบขงจื้อคือ มีความกตัญญูกตเวทีและปฏิบัติต่อผู้อื่นเหมือนกับที่ต้องการให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อตน อีกทั้งยังมีจริยศาสตร์ตามแนวคิดพุทธศาสนาแบบมหายานคือ เป็นผู้ที่ใช้ปัญญาและมีจิตเมตตาในการช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน และมีคุณลักษณะมนโถกศนิจิตวิญญานแบบครบถ้วนคือ ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข มีเป้าหมายในชีวิตจากการทำคุณประโยชน์เพื่อสังคมและประเทศชาติ มีสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิกครอบครัว มีสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจ มีคุณลักษณะของปัญญาและความก้าวหน้า รวมไปถึงมีความแข็งแกร่งจากภายใน ดังนั้นชีวิตของไ่ตงจิ้นจึงเป็นแบบอย่างและได้รับการศึกษาและยกย่อง

คำสำคัญ: ไ่ตงจิ้น ลูกขอทานผู้ไม่ยอมแพ้ต่อชะตาชีวิต จริยศาสตร์ อัตชีวประวัติ

Abstract

The Lai Dong Jin autobiography, “The Beggar Child” by Lai Dong Jin, exemplified how the son of beggar named “Lai Dong Jin” had overcome obstacles in life and gained his prestige as the outstanding person of the year in 1999. Based on the book renowned as best-seller in Taiwan, this research article is aimed at studying and analyzing ethics influencing the writing of

Lai Dong Jin autobiography, “The Beggar Child” and presenting concepts and a living role-model in overcoming obstacles for life to achieve success as written in The Beggar Child by Lai Dong Jin. In this study, textual interpretation was used to analyze contents, and descriptive analysis was used for data presentation. The results showed that Lai Dong Jin possessed ethical characteristics based on ethical principles proposed by Confucius including gratitude and the way of action given to other people as you want in return. In addition, he also possessed ethical characteristics based on Mahayana Buddhism including wisdom and mercy in helping other people, complete characteristics of spiritual concepts by living a happy and peaceful life, and setting a life goal to make benefits for general public and nation, good relationship with family members, mind restraints, characteristics of wisdom and overcoming obstacles, and inner strength. Overall, Lai Ding Jin could be a life role-model to general public, especially in terms of living lifestyles, and his autobiography was worth studying and respecting.

Keywords: Lai Dong Jin Autobiography, The Beggar Child, Ethics, Autobiography

บทนำ

สังคมจีนในอดีตจริยศาสตร์แบบขงจื้อและจิตวิญญาณความเป็นจีนที่เน้นความกตัญญู ขยัน อดทน เป็นหลักการสำคัญที่สืบทอดกันมายาวนาน แต่ในสังคมสมัยใหม่อาจมีคำถามว่าสังคมจีนยังยึดมั่นในจริยศาสตร์และจิตวิญญาณแบบเดิมหรือไม่ ซึ่งเป็นที่มาของงานวิจัยนี้ที่ต้องการศึกษาวิเคราะห์จริยศาสตร์และมโนทัศน์ความเป็นจีนในสังคมสมัยใหม่ โดยใช้อัตชีวประวัติของไล่ตงจิ้นเป็นกรณีศึกษา

“ไล่ตงจิ้น ลูกขอทานผู้ไม่ยอมแพ้ต่อชะตาชีวิต” เป็นหนังสืออัตชีวประวัติของไล่ตงจิ้น (赖东进) ซึ่งได้รับการยกย่องให้เป็นบุคคลดีเด่นของไต้หวัน หนังสือเล่มนี้มียอดขายดีที่สุดในไต้หวันมากกว่าล้านเล่ม ได้รับการยกย่องและแนะนำให้อ่านจากประธานาธิบดีเฉินสุ่ยเปียน (陈水扁) ของไต้หวัน ในอดีตไล่ตงจิ้นเป็นขอทาน เขาเกิดเมื่อวันที่ 20 มีนาคม ค.ศ. 1959 ณ ศาลเจ้าในสุสานหมู่บ้านตงชื้อ เมืองไถจงของไต้หวัน มีพ่อเป็นขอทานผู้พิการตาบอดสนิททั้งสองข้าง แม่และน้องชายคนโตเป็นผู้บกพร่องทางสมองมีภาวะทางอารมณ์ผิดปกติแต่กำเนิด แม่มีไอคิวอยู่ใน

ระดับต่ำเท่ากับ 58 และมีโรคประจำตัวคือ โรคลมชักไล่ตงจิ้นมีพี่น้องทั้งหมด 12 คน เขาเป็นคนที่สอง เมื่ออายุได้เพียงขวบกว่าก็ต้องติดตามพี่สาวคนโตออกไปขอทาน และเริ่มออกขอทานเพียงคนเดียวตั้งแต่อายุ 5 ขวบ ภายหลังแม่มีน้องเพิ่มมาอีก 3 คน เนื่องจากพี่สาวคนโตต้องมีหน้าที่ดูแลเลี้ยงดูน้อง ๆ ในสุสานเพื่อให้ไล่ตงจิ้นได้มีโอกาสเรียนหนังสือ พี่สาวคนโตจึงยอมขายตัว เป็นโสเภณีในโรงน้ำชา เพื่อหาเงินส่งไล่ตงจิ้นเรียน

ไล่ตงจิ้นต้องรับภาระในการออกขอทานและดูแลครอบครัวรวมทั้งสิ้น 14 คน โดยเขาไปโรงเรียนในตอนกลางวันและออกขอทานในตอนเย็นหลังเลิกเรียนจนถึงตีสอง ทุกวันตีห้าจะตื่นมาอ่านหนังสือหุงข้าวแล้วค่อยไปโรงเรียน เขาอาศัยแสงจากเสาไฟข้างถนนในการอ่านหนังสือและทำการบ้าน เขามีความขยัน อดทน เรียนดี เป็นนักกีฬา จนได้รับเกียรติบัตรจากการเรียนดีเป็นที่ 1 ของโรงเรียน จากการแข่งขันกีฬาและการประกวดต่าง ๆ มาโดยตลอดตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาว่า 100 ใบไล่ตงจิ้นสำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา โดยเรียนในตอนกลางวันและทำงานโรงงานในตอนกลางคืน

เขาเป็นตัวอย่างที่ดีจนได้รับรางวัลมือทองคำเยาวชนดีเด่นและได้รับใบประกาศเกียรติคุณเป็นสุดยอดบุคคลดีเด่นประจำปี ค.ศ. 1999 ของไต้หวัน

ความมานะอดทนอย่างไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคในชีวิตของไ่ตงจิ้น สะท้อนให้เห็นถึงการมีความกตัญญู รับผิดชอบ ขยัน อดทน ต่อสู้ยืนหยัดจนประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งเป็นคุณธรรมสำคัญในลัทธิขงจื้อ แต่จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า ยังไม่มีผู้ศึกษาวิเคราะห์จริยศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่ออัตชีวประวัติของไ่ตงจิ้น ลูกขอทานผู้ไม่ยอมแพ้ต่อชะตาชีวิตปัจจุบันพบว่า มีเพียงบทความวรรณกรรมวิจารณ์ที่นำเสนออัตชีวประวัติของไ่ตงจิ้นโดยย่อและแนะนำให้อ่านหนังสือเล่มดังกล่าว เพื่อเป็นแรงบันดาลใจแก่ผู้ที่กำลังท้อแท้และเป็นแบบอย่างในการใช้ชีวิต และพบว่า มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับอัตชีวประวัติของไ่ตงจิ้น เพียงเรื่องเดียวคือ การเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางสังคมของไ่ตงจิ้นในสารคดีอัตชีวประวัติ เรื่อง “ไ่ตงจิ้น ลูกขอทานผู้ไม่ยอมแพ้ต่อชะตาชีวิต” ของวณิชญา ชนะเสถียรพงษ์ (Chasatienpong, 2014)

ทั้งนี้ผู้วิจัยหวังว่าการวิเคราะห์จริยศาสตร์และจิตวิญญาณความเป็นจีนในด้านความกตัญญูและขยัน อดทน ที่มีอิทธิพลต่อไ่ตงจิ้นในครั้งนี้ นอกจากจะทำให้เข้าใจถึงสาเหตุและแรงบันดาลใจในการใช้ชีวิตของไ่ตงจิ้นแล้ว ยังทำให้ผู้อ่านงานวิจัยชิ้นนี้ได้รับความรู้ มีแรงบันดาลใจและมีแบบแผนในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าได้อีกด้วย การทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาและวิเคราะห์โดยใช้แนวคิดจริยศาสตร์แบบขงจื้อและแนวคิดพุทธศาสนาแบบมหายาน อีกทั้งประเมินมโนทัศน์จิตวิญญาณด้วยวิธีการตีความตามตัวบทและนำเสนอในรูปแบบพรรณาวเคราะห์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์จิตวิญญาณความเป็นจีนที่มีอิทธิพลในอัตชีวประวัติของไ่ตงจิ้น ลูกขอทานผู้ไม่ยอมแพ้ต่อชะตาชีวิต

2. เพื่อเป็นการนำเสนอแนวคิดและแบบอย่างการใช้ชีวิตในการก้าวข้ามอุปสรรคจนสามารถประสบความสำเร็จในชีวิตได้

บททวนวรรณกรรม

แนวคิดจริยศาสตร์เกี่ยวกับจิตวิญญาณ

Yodkeeree (2017, pp. 37-53) ได้สังเคราะห์ความหมายของจริยศาสตร์ตามแนวคิดของนักปรัชญาต่าง ๆ ไว้ว่า จริยศาสตร์ (Ethics) คือ วิชาที่ว่าด้วยเรื่องความประพฤติ เป็นการศึกษาถึงปัญหา คุณค่าความประพฤติดี กฎเกณฑ์แห่งความประพฤติ หลักแห่งความดี ความถูกต้อง ความยุติธรรม คุณค่าของจริยธรรมและหลักการแสวงหาความดี โดยสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) ความประพฤติ (Conduct) หมายถึง พฤติกรรมที่มีมโนธรรมเข้าแทรก โดยหากเลือกทำตามมโนธรรม เรียกว่า มีความประพฤติดี หากฝืนมโนธรรม เรียกว่า ความประพฤติเลว 2) พฤติกรรม (Behaviour) หมายถึง การกระทำ 3) มโนธรรม (Conscience) หมายถึง ความสำนึกที่ทุกคนมีโดยธรรมชาติในฐานะเป็นมนุษย์ คือ ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี รู้ว่าอะไรควรทำ ไม่ควรทำ

Tanyi (2002, pp. 500-509) ได้นิยามคำว่า จิตวิญญาณไว้ว่า จิตวิญญาณ (Spirituality) เป็นองค์ประกอบที่ติดตัวมนุษย์มาแต่กำเนิด มีความเป็นนามธรรมและมีหลายมิติ โดยความต้องการด้านจิตวิญญาณของบุคคลสามารถแปรเปลี่ยนไปตามปัจจัยด้านวัฒนธรรมได้ (Mok et al., 2010, pp. 360-370)

Mongkhonittivech et al. (2009) ได้สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาทางจิตปัญญาหรือจิตวิญญาณ และสรุปความหมายของจิตปัญญาคือพลังชีวิตที่ขับเคลื่อนและควบคุมให้ชีวิตดำเนินไปอย่างสมดุล โดยควบคุมความคิด อารมณ์ ความรู้สึก รวมไปถึงพฤติกรรมที่แสดงออกมา หากมีเหตุที่ทำให้ชีวิตขาดสมดุล จิตปัญญาจะสร้างสมดุลขึ้นมาใหม่เป็นการพัฒนาทางจิตปัญญา เป็นหนทางนำไปสู่ความสงบสุขและอิสรภาพ

McBrien (2006, pp. 42-45) ได้วิเคราะห์และพบคุณลักษณะสำคัญของจิตวิญญาณ 3 ประการ คือ ความเชื่อและความศรัทธา ความแข็งแกร่งจากภายใน และสันติสุข การเชื่อมโยงตนเองกับสิ่งต่าง ๆ นำมาซึ่งความหมายในชีวิตอย่างลึกซึ้ง

Culliford (2002, pp. 249-261) ได้กล่าวไว้ว่าการดูแลด้านจิตวิญญาณมีส่วนช่วยในการควบคุมตนเอง นับถือตนเอง และมีความมั่นใจในตนเอง มีส่วนช่วยในการฟื้นฟูสภาพ มีสัมพันธภาพที่ดีขึ้น ช่วยให้ผ่านความโศกเศร้าและการสูญเสียไปได้ด้วยดี มีความหวังขึ้นใหม่ เกิดความสงบในจิตใจ ช่วยให้บุคคลสามารถยอมรับและเผชิญหน้ากับปัญหาต่อไปได้ โดยจิตวิญญาณเป็นปรากฏการณ์พื้นฐานของมนุษย์และเป็นมิติหนึ่งของคุณภาพชีวิต

ดังนั้นจิตวิญญาณจึงเป็นสิ่งที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิดหรือเรียกว่า มโนธรรม ทุกคนมีมโนธรรมสำนึกในตนเอง รู้ว่าสิ่งใดควรและไม่ควรทำ เป็นไปตามจิตใต้สำนึกดีงาม การมีความเชื่อ ความศรัทธา มีความแข็งแกร่งจากภายในจะนำมาซึ่งความสงบและสันติสุขในจิตใจ หากแม้ต้องเผชิญกับปัญหาก็สามารถผ่านพ้นไปได้ เนื่องจากเป็นบุคคลที่มีจิตวิญญาณพร้อมสมบูรณ์

แนวคิดจิตวิญญาณความเป็นจีน

Chuengsatiansup และ Anuphongphat (2017) ได้กล่าวไว้ว่า อารยธรรมจีนมีประวัติศาสตร์มายาวนานและมีความคิดเชิงปรัชญาอันเกิดจากการผสมผสานระหว่างปรัชญาเต๋า พุทธศาสนาแบบมหายาน และคำสอนของลัทธิขงจื้อซึ่งทรงอิทธิพลทางวัฒนธรรมและเป็นแบบแผนในการใช้ชีวิตประจำวันของสังคมชาวจีน แม้การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองสู่ระบอบการปกครองแบบคอมมิวนิสต์จะมีส่วนสำคัญในการเปลี่ยนแปลงรากฐานความคิดเกี่ยวกับธรรมชาติความเป็นมนุษย์ แต่คอมมิวนิสต์จีนก็ได้เลือกปรับใช้แนวคิดความเป็นมนุษย์แบบมาร์กได้อย่างสอดคล้องกับรากฐาน “จิตสำนึกทางการเมือง” สังคมจีนให้ความสำคัญกับการปลูกฝังคุณธรรมและการเห็นแก่ส่วนรวม

มีรากฐานมาจากปรัชญาและจริยศาสตร์แบบขงจื้อ คือ การเข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่นและปฏิบัติต่อผู้อื่นเหมือนที่ตนอยากให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อตน คนจีนใช้ใจมากกว่าใช้สมองในการจดจำเรื่องราว ใช้พลังจิตวิญญาณแห่งการเข้าอกเข้าใจเพื่อจดจำเรื่องราวได้ดีกว่าใช้สมองหรือปัญญา คนจีนเป็นคนที่มีการยาท พวกเขาเข้าใจความรู้สึกของตนเอง จึงสามารถเห็นอกเห็นใจผู้อื่นและปฏิบัติต่อผู้อื่นเหมือนที่อยากให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อตนเองได้ง่าย มีลักษณะโดดเด่นในการดูแลความรู้สึกผู้อื่น คนจีนที่แท้จริงจึงมีลักษณะจิตใจดีและเป็นคนสุภาพอ่อนโยน (Xing, 1996)

คนจีนได้หันมามีจิตวิญญาณในการเอาตัวรอดจากวิกฤตภัยอันตรายมาตั้งแต่บรรพบุรุษ เนื่องจากบรรพบุรุษของคนจีนได้หันส่วนใหญ่เป็นคนที่อพยพมาตั้งแต่ช่วงราชวงศ์หมิงและชิง จากมณฑลฝูเจี้ยน (福建省) และมณฑลกวางตุ้ง (广东省) ใช้ภาษาถิ่นฮกเกี้ยนและภาษาจีนฮากกาหรือจีนแค้ในการสนทนาสื่อสาร การอพยพผ่านช่องแคบไต้หวันมีความเสี่ยงต่อชีวิตเป็นอย่างมาก คนสมัยก่อนจึงมีคำพูดที่ว่า “ตาย 6 เหลือ 3 กลับ 1” (6 死 3 留 1 回头) คือ การอพยพจากจีนแผ่นดินใหญ่มายังไต้หวันใน 10 คน มีคนตายระหว่างการเดินทาง 6 คน มีคนที่รอดและใช้ชีวิตอยู่ที่ไต้หวันต่อไป 3 คน มีคนที่ไม่คุ้นชินกับการใช้ชีวิตในไต้หวันแล้วเลือกที่จะกลับไปยังจีนแผ่นดินใหญ่ 1 คน ดังนั้นคนจีนไต้หวันจึงมีจิตวิญญาณแห่งการละทิ้งชีวิตเบื้องหลังเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จมาตั้งแต่บรรพบุรุษ (Gu, 2014)

จากการมีอารยธรรมและประวัติศาสตร์จีนที่ยาวนาน การปลูกฝังคุณธรรม จริยามารยาท มุ่งเน้นให้เห็นอกเห็นใจผู้อื่น โดยปฏิบัติต่อผู้อื่นเหมือนที่อยากให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อตน เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความกตัญญูและเมื่อเผชิญกับอุปสรรค จะต่อสู้ดิ้นรนและไม่ย่อท้อ เพื่อประสบความสำเร็จในชีวิต สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นเอกลักษณ์และแสดงให้เห็นถึงการมีจิตวิญญาณแห่งความเป็นจีนในตนเอง

แนวคิดจริยศาสตร์แบบขงจื้อ

Chuengsatiansup และ Anuphongphat (2017) ได้กล่าวไว้ว่า จริยศาสตร์แบบขงจื้อมีรากฐานวิธีคิดจากการจัดความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ ให้ถูกต้อง โดยความสัมพันธ์ที่ถูกต้องเป็นกฎเกณฑ์ที่สำคัญที่สุดสำหรับความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ภาวะความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามจริยศาสตร์แบบขงจื้อไม่ได้อยู่ที่โลกหลังความตายหรือการหลุดพ้นเป็นอิสระจากภาวะบีบคั้นจากเงื่อนไขทางสังคม แต่เป็นการอยู่อย่างกลมกลืนภายใต้รูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคมที่มีอยู่แล้วในชีวิตประจำวันของมนุษย์ การปลีกตัวออกจากสังคมเพื่อแสวงหาการหลุดพ้นส่วนตนจึงถือเป็นการเห็นแก่ตัวที่ขงจื้อไม่เห็นด้วย ขงจื้อเน้นความสัมพันธ์ทางสังคมมากกว่าการแสวงหาความวิเวกเน้นการแสดงออกที่ถูกต้องมากกว่าที่จะถือว่าคุณธรรมเป็นเรื่องของ “ชีวิตด้านใน” การมีมนุษยธรรม ความกตัญญูหรือความเคารพ ต้องมีแบบแผนและวิธีการแสดงออกที่เหมาะสม เป็นพฤติกรรมที่สะท้อนถึงคุณธรรม เป็นวิถีแห่งการเติบโตสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยธรรมชาติมนุษย์นั้นมีความลักษณะทางจริยธรรมดำรงเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว เมื่อมนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคม มีความสัมพันธ์และปฏิบัติต่อกันอย่างถูกต้อง มนุษย์ก็จะเกิดการเอื้อเพื่อเกื้อกูลกันเป็นพื้นฐาน ผู้ที่มีพฤติกรรมเห็นแก่ตัวหรือเอาเปรียบผู้อื่น จำเป็นต้องมีการขัดเกลาอบรมสั่งสอน เพื่อให้คุณธรรมและมนุษยธรรมที่เดิมมีอยู่แล้วได้แสดงออกมา

แนวคิดพุทธศาสนาแบบมหายาน

Chuengsatiansup และ Anuphongphat (2017) ยังได้สรุปแนวคิดพุทธศาสนาแบบมหายานไว้ว่า พุทธมหายานเน้นการใช้ชีวิตบนวิถีแห่งพระโพธิสัตว์คือ การดำเนินชีวิตเพื่อประกอบคุณงามความดีและเกื้อกูลต่อเพื่อนมนุษย์มากกว่าที่จะเน้นการปลีกตัวออกจากสังคม การบำเพ็ญสัจจะบารมีด้วยความมุ่งมั่นบารมี การทำงานเพื่อรับใช้เพื่อนมนุษย์เป็นวิถีแห่งการบ่มเพาะความเมตตา และไม่เพียงแต่จะต้องเต็มเปี่ยมไปด้วยความเมตตาเท่านั้น พระโพธิสัตว์ยังต้องถึงพร้อมด้วยปัญญาและเมตตา หากมีเมตตาแต่

ไร้ซึ่งปัญญาจะทำภารกิจช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ไม่สำเร็จ หากมีแต่ปัญญาและไร้ซึ่งเมตตาก็จะใช้ปัญญานั้นเพื่อประโยชน์ส่วนตัวโดยไม่เห็นถึงความทุกข์ของเพื่อนมนุษย์ พระโพธิสัตว์จึงเป็นแบบอย่างของการดำเนินชีวิตที่ประเสริฐและการเดินทางไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Chanasatienpong (2014) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางสังคมของโล่ตงจิ้นในสารคดีอัตชีวประวัติเรื่อง “โล่ตงจิ้น ลูกขอทานผู้ไม่ยอมแพ้ต่อชะตาชีวิต” พบว่า โล่ตงจิ้นสามารถเปลี่ยนแปลงสถานภาพของตนได้คือ เปลี่ยนแปลงตนเองจากเดิมเป็นลูกขอทานกลับกลายเป็นเจ้าของกิจการที่มีคนยกย่องนับถือ โดยมีปัจจัยสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงสถานภาพ 3 ด้าน คือ 1) ด้านการศึกษาคือ เป็นผู้มีความขยันหมั่นเพียรและเป็นแบบอย่างที่ดี 2) ด้านเศรษฐกิจ ภายหลังเมื่อโล่ตงจิ้นทำงานมีรายได้มั่นคงก็สามารถสร้างบริษัทด้วยตนเองและไม่จำเป็นต้องขอทานอีกต่อไป 3) ด้านค่านิยมทางสังคม สังคมจีนปลูกฝังให้คนมีความกตัญญูและส่งเสริมให้คนมีการศึกษาเพื่อเป็นการพัฒนาตนและประเทศชาติ โล่ตงจิ้นจึงเป็นคนที่มีความกตัญญูและมุ่งมั่นตั้งใจเรียนจนประสบความสำเร็จ

ทั้งนี้เพื่อวิเคราะห์จริยศาสตร์ที่มีอิทธิพลในอัตชีวประวัติ โล่ตงจิ้น ลูกขอทานผู้ไม่ยอมแพ้ต่อชะตาชีวิต ผู้วิจัยจึงทำศึกษาเกี่ยวกับมโนทัศน์จิตวิญญาณเพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะมโนทัศน์จิตวิญญาณเพิ่มเติม โดยพบว่า Suwan et al. (2018) ได้ทำการวิเคราะห์มโนทัศน์จิตวิญญาณ และได้เสนอคุณลักษณะสำคัญและแนวทางการประเมินมโนทัศน์จิตวิญญาณไว้ดังนี้

1. ความแข็งแกร่งจากภายใน (Inner Strengths) คือ เป็นผู้ที่มีความพร้อมเผชิญความตาย สามารถยอมรับความเจ็บป่วย เข้าใจตนเองและธรรมชาติของชีวิต สามารถเผชิญจัดการปัญหาหรืออุปสรรคในชีวิตได้อย่างเหมาะสม มีความเข้มแข็ง อดทน กล้าหาญ เป็นต้น

2. ปัญญาและความก้าวพ้น (Wisdom and Transcendence) คือ เป็นผู้ที่จิตเกิดปัญญา จิตเป็นสมาธิ สงบนิ่ง มีการเจริญสมาธิและปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน มีสติ รู้แจ้ง หลุดพ้นจนเข้าถึงสิ่งสูงสุด มีความเชื่อและศรัทธาต่อสิ่งเหนือธรรมชาติ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว เป็นต้น

3. การมีสิ่งยึดเหนี่ยวและมีสัมพันธภาพ (Sense of Connectedness) คือ เป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา ทำบุญกุศล เชื่อในกฎแห่งกรรม ปฏิบัติตามหลักศีลธรรม ยึดมั่นศรัทธาในศาสนา มีความเชื่อ มีความหวัง ช่วยเหลือสังคม เป็นมิตร เป็นกันเอง เข้าถึงได้ง่าย มีสัมพันธภาพที่ราบรื่นกับเพื่อนและครอบครัว เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เป็นต้น

4. ความสุข สงบ (Happiness and Peace) คือ เป็นผู้ที่ดำเนินชีวิตได้อย่างมีความหมาย มีคุณค่า มีความภาคภูมิใจ เบิกบานใจ มีพลังในการดำเนินชีวิต มีพลังแห่งการเรียนรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ มีเป้าหมายในชีวิต สามารถค้นหาเป้าหมายในชีวิตได้ มีพรหมวิหาร 4 มองโลกในแง่ดี พอเพียง อ่อนโยน อ่อนน้อมถ่อมตน ยอมรับ และให้อภัย สามารถจัดการควบคุมอารมณ์ ความรู้สึก มีความสมดุลทางสุขภาพกายและจิต เป็นต้น

การประเมินคุณลักษณะสำคัญของมนทัศน์จิตวิญญาณสามารถแบ่งออกได้ดังนี้

1. แบบครบถ้วน คือ การมีชีวิตที่มีความสุข มีเป้าหมายในชีวิตจากการทำคุณประโยชน์เพื่อสังคมและประเทศชาติ มีสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิกครอบครัว มีสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจ มีคุณลักษณะของปัญญาและความก้าวพ้น รวมไปถึงมีความแข็งแกร่งจากภายใน

2. แบบกำกวม คือ มีคุณลักษณะสำคัญของมนทัศน์จิตวิญญาณเป็นส่วนใหญ่ แต่ยังไม่ครบถ้วน

3. แบบสัมพันธ์ คือ มีความใกล้เคียงกับมนทัศน์จิตวิญญาณ แต่ไม่ได้มีคุณลักษณะทั้งหมด

4. แบบตรงกันข้าม คือ ไม่มีความเกี่ยวข้องหรือไม่มีคุณลักษณะใด ๆ ของมนทัศน์จิตวิญญาณ

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัย ประเมินจริยศาสตร์ที่มีอิทธิพลในอัตชีวประวัติของไ่ตงจิ้น ลูกชอทานผู้ไม่ยอมแพ้ต่อชะตาชีวิต โดยใช้เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะสำคัญของมนทัศน์จิตวิญญาณ (Suwan et al., 2018) อีกทั้งวิเคราะห์ตัวบทจากแนวคิดจริยศาสตร์แบบขงจื้อและแนวคิดพุทธศาสนาแบบมหายาน

ในการศึกษาวิเคราะห์ตัวบท ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ตัวบทภาษาจีนต้นฉบับ ซึ่งเขียนโดยไ่ตงจิ้น (赖东进) และอ้างอิงสำนวนการแปลตัวบทจากฉบับแปลไทยโดยวิลาวัลย์ สกุลบริรักษ์ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ไม่รู้ภาษาจีน

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อ ดังนี้

1. จริยศาสตร์ที่มีอิทธิพลในอัตชีวประวัติของไ่ตงจิ้น ลูกชอทานผู้ไม่ยอมแพ้ต่อชะตาชีวิต

2. แนวคิดและแบบอย่างการใช้ชีวิตในการก้าวข้ามอุปสรรคจนสามารถประสบความสำเร็จในชีวิตได้

1. จริยศาสตร์ที่มีอิทธิพลในอัตชีวประวัติของไ่ตงจิ้น ลูกชอทานผู้ไม่ยอมแพ้ต่อชะตาชีวิต

ไ่ตงจิ้นเป็นผู้ที่มีจิตวิญญาณความเป็นจีนตามจริยศาสตร์แบบขงจื้อ ตามแนวคิดพุทธศาสนาแบบมหายานและมีคุณลักษณะมนทัศน์จิตวิญญาณแบบครบถ้วน เช่น ด้านความสุขสงบ และด้านความแข็งแกร่งจากภายใน คือ เป็นผู้ที่มีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีพลังใจในการดำเนินชีวิต เข้าใจตนเองและธรรมชาติของชีวิต มีความสามารถในการเผชิญและจัดการกับอุปสรรคในชีวิต มีความเข้มแข็งและอดทน เป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคมจนได้รับรางวัล 10 เยาวชนยอดเยี่ยมแห่งปี 1999 ของไต้หวัน ซึ่งผู้ที่สามารถรับรางวัลดังกล่าวได้ จะต้องเป็นผู้ที่ถือสัญชาติจีน มีอายุระหว่าง 20-40 ปี เป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อสังคมประเทศชาติ ประสบความสำเร็จในการสร้างสรรค์หรือปฏิรูป เป็นบุคคลสำคัญระดับ

โลก มีคุณธรรม เป็นผู้ที่โดดเด่น ประสบความสำเร็จในสาขาอาชีพจนสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครอบครัวและสังคมได้ โดยสามารถวิเคราะห์ที่ได้จากการที่ไ่ตงจิ้นกล่าวถึงการรับรางวัล 10 เยาวชนยอดเยี่ยมแห่งปี 1999 ของไต้หวัน ไว้ดังนี้

“从小到大，我得过上百张奖状，这是苦命的孩子力争上游所能得到的最好的鼓励，我也衷心感谢所有曾经鼓励、帮助过我的人。…每一步都带着心酸与悲伤，每一步都像是在粗石砾的道路上淌着血匍匐前进。” (Lai, 2008, pp. 12-13)

“ตั้งแต่เล็กจนโตผมเคยได้รับรางวัลและใบประกาศต่าง ๆ เป็นร้อย ๆ ใบ สิ่งเหล่านั้นนับเป็นกำลังใจที่ดีที่สุดสำหรับ “ชีวิตสวะ” ของเด็กขอทานอย่างผม ผมขอขอบคุณด้วยใจจริง แต่ทุกคนทั้งที่เคยเป็นกำลังใจและเคยช่วยเหลือผม... เพราะแต่ละก้าวนั้นเต็มไปด้วยความเจ็บปวดและโศกเศร้า แต่ละก้าวที่ย่างไปข้างหน้านั้นราวกับก้าวเดินบนก้อนกรวด เลือดไหลซึม ๆ แต่ก็ยังต้องฝืนยกเท้าก้าวต่อไป” (Lai, 2006, pp. 17-18)

จากคำพูดดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าไ่ตงจิ้นเป็นผู้มีคุณลักษณะโมทัศน์จิตวิญญาณ 3 ด้าน คือ

1. ด้านความแข็งแกร่งจากภายใน สามารถวิเคราะห์ได้จากคำพูดที่ว่า “สิ่งเหล่านั้นนับเป็นกำลังใจที่ดีที่สุดสำหรับ “ชีวิตสวะ” ของเด็กขอทานอย่างผม... แต่ละก้าวนั้นเต็มไปด้วยความเจ็บปวดและโศกเศร้า แต่ละก้าวที่ย่างไปข้างหน้านั้น ราวกับเดินบนก้อนกรวด เลือดไหลซึม ๆ แต่ก็ยังต้องฝืนยกเท้าก้าวต่อไป” คำพูดดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการยอมรับความเจ็บปวดในชีวิตของตนเองได้ สามารถเข้าใจในสภาพความเป็นอยู่ของเด็กขอทานที่ตนเป็นและมีความเข้มแข็ง อดทนในการดำเนินชีวิต

2. ด้านการมีสิ่งยึดเหนี่ยวและมีสัมพันธภาพ คือ มีความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ แม้ตนจะเป็นลูกขอทาน แต่ก็สามารถแสดงศักยภาพของตนได้อย่างดีเยี่ยมจนได้รับใบประกาศเกียรติคุณและรางวัลต่าง ๆ มากมาย

3. ด้านความสุขสงบ สามารถวิเคราะห์ได้จากคำพูดที่ว่า “ตั้งแต่เล็กจนโตผมเคยได้รับรางวัลและใบประกาศต่าง ๆ เป็นร้อย ๆ ใบ” คำพูดดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าไ่ตงจิ้นสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความหมายและมีคุณค่า มีความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นบุคคลที่มองโลกในแง่ดีและมีความอ่อนน้อมถ่อมตน ไ่ตงจิ้นมองว่าชีวิตของตนเองนั้นเป็นชีวิตสวะ แต่ก็ยังขอบคุณทุกคนด้วยใจจริงที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจให้ตนเองเพื่อต่อสู้กับชีวิตต่อไป

แนวคิดจริยศาสตร์แบบขงจื้อที่มีอิทธิพลในอัตชีวประวัติของไ่ตงจิ้น ลูกขอทานผู้ไม่ยอมแพ้ต่อชะตาชีวิต

ไ่ตงจิ้นและครอบครัวใช้ชีวิตขอทานมาด้วยความยากลำบาก การที่จะมีโอกาสได้กินของดี ๆ จึงหาได้ยากยิ่ง แต่ไ่ตงจิ้นก็ยังเป็นผู้ที่มีความกตัญญูปฏิบัติต่อพ่อแม่ พี่น้องด้วยความรัก ซึ่งตรงกับแนวคิดหลักจริยธรรมที่ควรปฏิบัติต่อกันในความสัมพันธ์ทางสังคมของขงจื้อ เช่น บุตรมีหน้าที่กตัญญูทวดเวทีต่อบิดามารดา พี่น้องรักใคร่ปรองดอง ศิษย์เชื่อฟังครูและตั้งใจศึกษาเล่าเรียน สามัคคีกับภรรยาพึงมีความรักและซื่อสัตย์ต่อกัน ผู้ปกครองปฏิบัติต่อผู้ใต้ปกครองด้วยความเมตตา ผู้ใต้ปกครองพึงสุจริตและภักดี เป็นต้น โดยในฐานะบุตรไ่ตงจิ้นมีความกตัญญูทวดเวทีดังนี้

“我将好的一部分留给爸妈，自己则吃剩下的部分。” (Lai, 2008, pp. 24-25)

“พอได้ผลไม้มา ผมก็นำมาคัดส่วนดีเก็บไว้ให้สำหรับพ่อกับแม่ก่อน จากนั้นตัวเองค่อยกินส่วนที่เหลือ” (Lai, 2006, p. 30)

“碰到下雨...雨水会不断从门缝下渗进来。这时候我和姐姐只好将弟妹抱到供桌上睡觉，再把屋里最不会被雨水打湿的地方，让给爸妈睡。没有地方可以安眠了，姐弟俩便互相抱着取暖，...” (Lai, 2008, pp. 64-65)

“เวลาฝนตก... ฝนตกสาดเข้ามาไม่หยุดหย่อน ถ้าเป็นอย่างนั้นผมกับพี่สาวก็ได้แต่อุ้มน้อง ๆ ไปนอน

บนโต๊ะเช่นไหว้ จากนั้นก็จะหาที่ที่โดนฝนสาดน้อยที่สุดให้พอกับแมนอน เมื่อไม่มีที่เหลือพอให้อนได้อีก เราสองพี่น้องก็ต้องกอดกันไว้เพื่อให้มีไออุ่น” (Lai, 2006, p. 72)

จากเหตุการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าไต้ตงจิ้น มีความกตัญญูตามแนวคิดจริยศาสตร์แบบขงจื้อคือ บุตรมีหน้าที่กตัญญูต่อบิดามารดา พี่น้องรักใคร่ปรองดอง และเป็นการแสดงถึงการเป็นผู้มีคุณลักษณะ มโนทัศน์จิตวิญญาณด้านปัญญาและความก้าวพ้น คือ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว โดยสามารถวิเคราะห์ได้จาก การที่ไต้ตงจิ้นขอทานมาได้ มักจะนำส่วนดี ๆ คัดไว้ให้พอกับแม่กินก่อน จากนั้นตนเองค่อยกินส่วนที่เหลือหรือส่วนที่เนาเสียเสียเอง การหาที่นอนที่อบอุ่นและดีที่สุดให้พ่อแม่และน้อง ๆ ได้นอนสบาย โดยตนเองและพี่สาวยอมนอนในพื้นที่ชื้นแฉะและต้องกอดกันไว้เพื่อให้ร่างกายอบอุ่น

ในฐานะพี่น้องไต้ตงจิ้นมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับพี่สาวของตน ทั้งสองปฏิบัติต่อกันด้วยความรักใคร่ปรองดอง และเสียสละ ดังนี้

“...他们表演到一个段落就会丢一些饼干糖果给四周看热闹的小孩，...姐姐和我各自拿到了一块饼干，姐姐咬了一小口，...姐姐一定是看出了我的贪心，就将饼干掰了一半递给我。...我连忙用手去接，可不能浪费了。两个人相视而笑。” (Lai, 2008, p. 27)

“...นักแสดงจะโยนขนมและลูกอมต่าง ๆ ให้เด็ก ๆ ที่มาดูการแสดงอยู่รอบ ๆ ...ผมกับพี่สาวต่างก็หยิบได้ขนมบิสกิตคนละชิ้น พี่สาวกัดคำเล็ก ๆ คำหนึ่ง ...พี่คงมองออกว่าผมอยากกินอีก เธอบิสกิตให้ผม... ผมรีบเอามือเข้าไปรองเศษขนมปังไว้ด้วยความเสียดาย จะกินทิ้งกินขว้างไม่ได้หรอก แล้วเราสองพี่น้องก็มองหน้ากันพร้อมกับหัวเราะออกมา” (Lai, 2006, p. 33)

“...小孩吃完了西瓜，...随手便将西瓜皮仍在地上，...我和姐姐从来没有吃过西瓜，这滋味真是难忘，虽然红色的瓜肉已

经没有了，我们仍是你一口我一口地用力吸吮着汁液。” (Lai, 2008, p. 38)

“...เด็กชายกินแตงโมเสร็จ ...จึงโยนเปลือกแตงโมทิ้งที่พื้น... ผมกับพี่สาวไม่เคยกินแตงโมมาก่อนเลย รสชาติของมันช่างหอมหวาน อร่อยน่าประทับใจเหลือเกิน แม้ว่าไม่มีเนื้อสีแดง ๆ ของแตงโมเหลืออยู่แล้ว แต่เราก็กินผลัดกันกิน ผลัดกันดูดน้ำแตงโมกันคนละคำ” (Lai, 2006, p. 44)

จากเหตุการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการรักใคร่ปรองดองระหว่างพี่น้องของไต้ตงจิ้น เป็นไปตามแนวคิดจริยศาสตร์แบบขงจื้อและเป็นการแสดงถึงการมีคุณลักษณะมโนทัศน์จิตวิญญาณอย่างครบถ้วน ดังนี้ ด้านความแข็งแกร่งจากภายในคือ สามารถเผชิญและจัดการกับอุปสรรคในชีวิตได้อย่างเหมาะสม ด้านปัญญาและความก้าวพ้นคือ เป็นผู้เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว ด้านการมีสิ่งยึดเหนี่ยวและมีสัมพันธภาพคือ มีสัมพันธภาพที่ราบรื่นกับบุคคลในครอบครัว และด้านความสุขสงบคือ เป็นผู้มองโลกในแง่ดี โดยสามารถวิเคราะห์ได้จาก การที่ไต้ตงจิ้นและพี่สาวนำขนมและแตงโมที่คนอื่นกินแล้วเหลือทิ้งไว้มาแบ่งกันกิน แม้ว่าของสิ่งนั้นจะมีเพียงน้อยนิดหรือเป็นของเหลือก็ตาม แต่ทั้งสองก็ยังทะนุถนอมและรู้คุณค่าของสิ่ง ๆ นั้น

ในฐานะศิษย์ไต้ตงจิ้นปฏิบัติต่อครู ด้วยความเคารพ เชื่อฟัง สำนึกในพระคุณครูและตั้งใจศึกษาเล่าเรียน โดยครูมีความเมตตาต่อไต้ตงจิ้นและไต้ตงจิ้นก็เคารพเชื่อฟังในคำสอนของครู อีกทั้งยังมุ่งมั่นตั้งใจเรียนอย่างเต็มที่ โดยสามารถวิเคราะห์ได้จาก การที่ครูได้พูดกับไต้ตงจิ้นตอนที่พ่อถูกตำรวจจับไปเข้าคุกไว้ดังนี้

“阿进，你不要担心，你先专心上课，我们下了课以后，老师跟你一起到警察局去保你爸爸出来，好不好？”...我点点头，心中有说不出的感动，...我心里拼命地喊着：谢谢老师！...可是我告诉自己要勇敢，只要用功读书，将来做一个有用

的人，才能报答老师的好。” (Lai, 2008, pp. 120-121)

“อย่ากังวลใจไปเลยนะอาจิ้น ตอนนี่ตั้งใจเรียนก่อนนะ พอเลิกเรียนแล้วครูจะพาเธอไปประกันตัวพ่อที่โรงพักเอง ดีไหม... ผมพยักหน้ารับ ซาบซึ้งใจจนบอกไม่ถูก ... ในใจผมกู้อั่งดั่งก้องว่า คุณครูครับ ขอบคุณครับ ขอบคุณจริง ๆ ครับ ...แต่ก็พยายามบอกกับตัวเองว่าเราต้องเข้มแข็ง การตั้งใจเรียนเป็นสิ่งเดียวเท่านั้นที่จะทำให้ผมเป็นคนมีอนาคต แล้วจึงสามารถกลับมาตอบแทนพระคุณของคุณครูได้” (Lai, 2006, p. 135)

จากเหตุการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูและศิษย์ ตามแนวคิดจริยศาสตร์แบบขงจื้อ โดยไล่ตงจิ้นปฏิบัติตนในฐานะศิษย์ได้อย่างเหมาะสมคือ เชื่อฟังครูอาจารย์และตั้งใจศึกษาเล่าเรียน เพื่อเป็นการตอบแทนพระคุณของครูและเพื่ออนาคตที่ดีของตนเอง ขณะเดียวกันครูก็มีความเมตตาต่อศิษย์ โดยครูได้ให้ความช่วยเหลือและคอยเตือนสติให้ไล่ตงจิ้นตั้งใจเรียน เพื่อที่จะได้เป็นกำลังสำคัญให้กับครอบครัวในอนาคต เหตุการณ์ดังกล่าวยังแสดงให้เห็นถึงการมีคุณลักษณะมโนทัศน์จิตวิญญาณอย่างครบถ้วน กล่าวคือ ด้านความแข็งแกร่งจากภายใน สามารถเผชิญและจัดการกับอุปสรรคได้อย่างเหมาะสม มีความเข้มแข็ง อดทน ด้านปัญญาและความก้าวพันคือ มีสติ สามารถควบคุมสมาธิจนจิตเกิดปัญญาได้ ด้านการมีสิ่งยึดเหนี่ยวและมีสัมพันธภาพคือ มีความเชื่อและศรัทธา มีความหวังที่จะทำให้ชีวิตของตนเองดีขึ้น ด้านความสุขสงบคือ สามารถจัดการควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกที่อยากจะรีบหาวิธีเอาพ่อออกจากคุก และอ่อนน้อมถ่อมตน สำนึกในพระคุณครู โดยมีเป้าหมายในการดำเนินชีวิตให้ดียิ่งขึ้น

ในฐานะสามีไล่ตงจิ้นปฏิบัติต่อภรรยาด้วยความรักและซื่อสัตย์ โดยสามารถวิเคราะห์ได้จากการร่วมกันสร้างครอบครัวด้วยความรักและอดทนดังนี้

“我深知丽霞的苦楚，唯一可以安慰她的便是我的努力上进。而丽霞也对我说：

“这环境已经没办法改变，我只希望能尽力帮助我们这一家人，改善目前的生活，让别人对我们另眼相看。” (Lai, 2008, p. 203)

“ผมเข้าใจดีถึงความลำบากของลี่เสี่ย และสิ่งเดียวที่พอจะช่วยทดแทนปลอบใจเธอได้ นั่นคือผมจะต้องตั้งใจทำงานให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ลี่เสี่ยเองก็เคยบอกกับผมว่า “เราคงจะไปเปลี่ยนสภาพแวดล้อมอะไรไม่ได้หรอก ฉันทก็หวังแต่ว่าจะช่วยปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทุกอย่างในครอบครัวเราให้ดีขึ้น ให้คนอื่นหันมามองเราใหม่ให้ได้” (Lai, 2006, pp. 232-233)

จากคำพูดดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการเข้าใจซึ่งกันและกัน เป็นการแสดงความรักที่มีให้กันในฐานะสามีภรรยาตามแนวคิดจริยศาสตร์แบบขงจื้อ อีกทั้งยังเป็นการแสดงถึงการมีคุณลักษณะมโนทัศน์จิตวิญญาณด้านความแข็งแกร่งจากภายในคือ การเข้าใจตนเองและธรรมชาติของชีวิต สามารถเผชิญและจัดการกับอุปสรรคในชีวิตได้อย่างเหมาะสม มีความเข้มแข็งและอดทน ด้านการมีสิ่งยึดเหนี่ยวและมีสัมพันธภาพคือ มีความเชื่อและศรัทธา มีความหวังที่จะทำให้ครอบครัวมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีสัมพันธภาพที่ราบรื่นภายในครอบครัวคือ ไล่ตงจิ้นและลี่เสี่ยต่างเข้าใจ รักใคร่ปรองดอง และเป็นกำลังใจให้แก่กัน เพื่อก้าวข้ามอุปสรรคของครอบครัว ด้านความสุขสงบคือ การที่ทั้งสองสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความหมาย มีคุณค่า มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีพลังใจในการดำเนินชีวิตและมองโลกในแง่ดี

ในฐานะผู้ใต้ปกครองไล่ตงจิ้นปฏิบัติต่อผู้ปกครองด้วยความสุจริตและภักดี ดังนี้

“...因为人少，我什么都要做，从最基层的打杂，到技术层面的工作，我一点一滴地学，我在成长，也看着中美成长。” (Lai, 2008, p. 186)

“...เป็นเพราะกำลังคนของเราน้อย ดังนั้นผมจึงต้องทำงานแทบทุกอย่าง ตั้งแต่งานนักรงไปจนถึงงานด้านเทคนิคชั้นสูง ผมต้องเรียนรู้ทุกเรื่อง และในขณะที่ผมกำลังเติบโตขึ้นนี้ ผมก็มองดูจงเหมยที่กำลังขยายตัวขึ้นเช่นกัน” (Lai, 2006, p. 215)

จากเหตุการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการที่ไล่ต่งจิ้นได้ปฏิบัติตนในฐานะผู้ใต้ปกครองพึงปฏิบัติต่อผู้ปกครองตามแนวคิดจริยศาสตร์แบบขงจื้อคือผู้ใต้ปกครองพึงสุจริตและภักดีต่อผู้ปกครอง และผู้ปกครองปฏิบัติต่อผู้ใต้ปกครองด้วยความเมตตาสามารถวิเคราะห์ได้จากการที่ไล่ต่งจิ้นตั้งใจทำงานด้วยความมานะอดทน ใฝ่เรียนรู้และซื่อสัตย์สุจริตจนเจ้าของบริษัทให้ความเมตตาแก่ไล่ต่งจิ้นจนสามารถสร้างบริษัทให้เติบโตได้

แนวคิดพุทธศาสนาแบบมหายานที่มีอิทธิพลในอัตชีวประวัติของไล่ต่งจิ้น ลูกขอทานผู้ไม่ยอมแพ้ต่อชะตาชีวิต

เมื่อไล่ต่งจิ้นประสบความสำเร็จในชีวิตจนเป็นหัวหน้าโรงงานของบริษัทป้องกันอัคคีภัยจิงเหม่ย ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลบริษัทที่สาขาไปงจ้งทั้งหมดแล้วนั้น ไล่ต่งจิ้นได้ดำเนินชีวิตเพื่อประกอบคุณงามความดีและแสดงความกื่ออกูล ช่วยเหลือต่อเพื่อนมนุษย์มากกว่าที่จะเน้นการปลีกตัวออกจากสังคม ไล่ต่งจิ้นได้เขียนหนังสืออัตชีวประวัติของตนเองเพื่อเป็นแรงบันดาลใจให้กับผู้อื่นในการต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิตจนประสบความสำเร็จต่อไป โดยสามารถวิเคราะห์ได้

จากการที่ไล่ต่งจิ้นกล่าวถึงสภาพทางสังคมไว้ดังนี้

“...当我回首过往的遭遇，我多么希望我们的社会不再有这股悲惨的家庭，不再有孤苦无依的老弱，而那些身心不幸残障疾病的人都能得到照料，那些因为贫穷而被遗弃的小孩都能快快乐乐地上学读书。

今天我愿意以最谦卑的心跟大家来分享我上半生的历程，...我自己一直有个心愿，就是尽我的能力筹盖一座多元化的孝亲公园、孝亲图书馆，这也是我写这本书的最大动力；当然这个心愿的实在不是那么容易，但我相信只要努力，未来一定会完成这个梦想。” (Lai, 2008, p. 214-215)

“... พอผมหันกลับไปมองเรื่องที่ผมเคยประสบมาครั้งใด ก็ได้แต่หวังอย่างยิ่งว่า ในสังคมเราต้องไม่มีครอบครัวอนาถาอย่างนั้นอีกต่อไป ต้องไม่มีคนแก่และเด็กเล็กที่อนาถาไร้ที่พึ่งพิงอย่างนั้นอีก คนพิการทุกคนไม่ว่าจะพิการทางร่างกายหรือด้านจิตใจก็ควรจะได้รับ การดูแลอย่างทั่วถึง เด็ก ๆ ที่ยากจนและถูกทอดทิ้งก็ควรจะมีโอกาสได้เข้าโรงเรียนเรียนหนังสืออย่างมีความสุขเช่นเดียวกับเด็กอื่นทั่วไป

วันนี้ผมยินดีมอบอดีตที่ผ่านมาครั้งชีวิตนี้มาแบ่งปันให้กับทุกท่านด้วยความนอบน้อม... ผมยังมีความปรารถนาอีกประการหนึ่งว่า ผมจะพยายามอย่างสุดกำลังที่จะสร้างสวนสาธารณะ “กตัญญู” ซึ่งเป็นสวนสาธารณะอนุสรณ์ประสงค์ และห้องสมุด “กตัญญู” สิ่งเหล่านี้เป็นแรงบันดาลใจให้ผมเขียนหนังสือเล่มนี้ออกมา และแน่นอนว่าความปรารถนาของผมนั้นอาจจะบรรลุผลไม่ถนัดนัก แต่ผมก็เชื่อว่าขอเพียงแต่ให้มีความพยายามเท่านั้น แล้วที่สุดเราก็จะสามารถทำให้ความฝันของเราเป็นจริงได้ในสักวัน” (Lai, 2006, p. 245-246)

จากคำพูดดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเมื่อไล่ต่งจิ้นประสบความสำเร็จแล้วก็ได้ปลีกตัวออกจากสังคมเพื่อเสพสุขและใช้ชีวิตส่วนตัวเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ไล่ต่งจิ้นมีจิตใจแน่วแน่ที่จะช่วยเปลี่ยนแปลงสังคมให้ดีขึ้น โดยการเขียนหนังสืออัตชีวประวัติของตนเองเพื่อเป็นการสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้ที่กำลังท้อแท้สิ้นหวัง มีกำลังใจในการดำเนินชีวิตต่อไป อีกทั้งไล่ต่งจิ้นยังมุ่งหวังที่จะสร้างสวนสาธารณะ “กตัญญู” และห้องสมุด เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้กับเด็ก คนพิการ และผู้ยากไร้ให้ได้มีที่พึ่งและมีแหล่งเรียนรู้ในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ซึ่งการกระทำดังกล่าวแสดงถึงการมีแนวคิดพุทธศาสนาแบบมหายานคือ ใช้ชีวิตดำเนินรอยตามพระโพธิสัตว์ ประกอบคุณงามความดีและกื่ออกูลต่อเพื่อนมนุษย์มากกว่าที่จะเน้นการปลีกตัวออกจากสังคม มุ่งมั่นทำงานโดยใช้ปัญญาและความเมตตาในการรับใช้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์

2. แนวคิดและแบบอย่างการก้าวข้ามอุปสรรค จนสามารถประสบความสำเร็จในชีวิตได้

ไ่ตงจิ้นเติบโตและอยู่ใกล้ชิดกับพ่อมาโดยตลอด เนื่องจากแม่เป็นผู้บกพร่องทางสมองมีภาวะทางอารมณ์ผิดปกติแต่กำเนิด จึงไม่สามารถเลี้ยงดูหรืออบรมสั่งสอนไ่ตงจิ้นได้ ไ่ตงจิ้นจึงมีเพียงพ่อและพี่สาวคนโตคอยอบรมสั่งสอนมาตั้งแต่เด็ก พ่อและพี่สาวจึงเป็นแบบอย่างและเป็นแรงบันดาลใจให้ไ่ตงจิ้นสามารถก้าวข้ามอุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิตมาได้

ถึงแม้ว่าพ่อจะเป็นผู้พิการตาบอด แต่ก็เป็นผู้ที่พร้อมเผชิญความตาย ยอมรับในความเจ็บป่วย เข้าใจตนเองและธรรมชาติของชีวิต สามารถเผชิญและจัดการอุปสรรคในชีวิตได้อย่างเหมาะสม เข้มแข็งอดทน กล้าหาญ มีสติ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละไม่เห็นแก่ตัว มีความเชื่อและศรัทธา มีความหวังช่วยเหลือสังคม เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ดำเนินชีวิตอย่างมีความหมาย มีพลังใจในการดำเนินชีวิต มองโลกในแง่ดี ยอมรับและให้อภัย สามารถจัดการควบคุมอารมณ์ความรู้สึกของตนเองได้ อีกทั้งยังมีจริยศาสตร์แบบขงจื้อคือ เป็นผู้ที่ไม่เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ปฏิบัติต่อผู้อื่นเหมือนกับที่ต้องการให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อตน มีความเมตตาและมีความเกื้อกูลต่อเพื่อนมนุษย์ตามแนวคิดพุทธศาสนาแบบมหายาน โดยสามารถวิเคราะห์ได้จากการที่พ่อมีความเมตตาต่อแม่ของไ่ตงจิ้นขณะที่พ่อบรรเทาขอทานและการปฏิบัติตนของพ่อต่อผู้อื่นในสังคมแม้ว่าตนจะเป็นเพียงขอทานตาบอดได้ดังนี้

“父亲心想：同是天涯沦落人啊！他没有父母，而女孩也被养父母抛弃，...自己虽然瞎了，但至少四肢健全，还能行乞，虽然常挨饿，总是一息尚存；可是，今天他若狼心离去，也不知这可怜的女孩还能不能活到明天？这样想着，父亲便决定要将女孩带回乌日乡前竹村治病。就这样他们做了夫妻。” (Lai, 2008, p. 15)

“พ่อคิดว่า คนเราเกิดมาใต้ฟ้าผืนเดียวกัน พ่อเองก็ไม่มีพ่อแม่ ส่วนเด็กคนนี้ก็ถูกทอดทิ้ง ... แม่ตัวพ่อเองจะตาบอด แต่อวัยวะส่วนอื่นก็สมบูรณ์ดี ยังพาตัวไปขอทานได้ แม้จะต้องทนอดอยู่บ่อย ๆ แต่ลมหายใจก็ยังไม่สิ้น หากว่าพ่อใจดำจากไปในวันนี้ ไม่รู้ว่าเด็กที่น่าสงสารคนนี้จะใช้ชีวิตถึงวันพรุ่งนี้หรือเปล่า พ่อคิดได้อย่างนี้แล้วพ่อก็ตัดสินใจว่าจะพาเด็กหญิงนี้กลับไปรักษาที่อุร้อบ้านเกิดตัวเอง ดังนั้นทั้งสองจึงอยู่กินเป็นสามีภรรยาขึ้นมา” (Lai, 2006, p. 20)

การตัดสินใจของพ่อที่จะนำแม่ของไ่ตงจิ้นไปดูแล ซึ่งขณะนั้นแม่ของไ่ตงจิ้นเป็นเพียงเด็กหญิงที่ถูกทอดทิ้งไว้กลางทางนั้น แสดงให้เห็นว่าพ่อของไ่ตงจิ้นเป็นผู้มีจิตเมตตา เกื้อกูลต่อเพื่อนมนุษย์ตามแนวคิดพุทธศาสนาแบบมหายาน อีกทั้งยังเป็นผู้มีความรู้คุณลักษณะมโนทัศน์จิตวิญญาณอย่างครบถ้วน โดยด้านความแข็งแกร่งจากภายในคือ เป็นผู้ที่ไม่เห็นแก่ตัวและธรรมชาติของชีวิต ด้านปัญญาและความก้าวทันคือ เป็นผู้ที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว ด้านการมีสิ่งยึดเหนี่ยวทางสังคมคือ เป็นผู้ช่วยเหลือสังคม เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และด้านความสุขสงบคือ เป็นผู้มองโลกในแง่ดี เพราะพ่อคิดว่าถึงแม้ตนจะตาบอดแต่ก็ยังมียวัยวะส่วนอื่นสมบูรณ์ดี ยังพอจะขอทานได้ แต่หากปล่อยเด็กหญิงคนนี้ไปตามทางเหมือนผู้อื่น เด็กคนนี้จะใช้ชีวิตอยู่ต่อไปอย่างไร

พ่อของไ่ตงจิ้นยังเป็นผู้ที่สามารถเผชิญ จัดการปัญหาและอุปสรรคในชีวิตได้อย่างเหมาะสม มีความอดทน ซึ่งตรงกับคุณลักษณะมโนทัศน์จิตวิญญาณด้านความแข็งแกร่งจากภายใน โดยสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

“...看到他们这么无理而恶意的戏弄，心中早已燃起了一把怒火。可是爸爸向来不准我们还口，更别说动手了，谁要我们是乞丐呢！这些人都是衣食父母，...所以我们只能默默承受，...” (Lai, 2008, p. 57)

“...พอเห็นพวกเขารังแกพวกเราอย่างไร้เหตุผลเช่นนี้ น้ำโทก็เดือดพล่านอยู่ในใจ แต่พ่อก็ห้ามพวกเรา

เสมอไม่ให้ต่อปากต่อคำกับใคร ถ้ายิ่งลงไม้ลงมือวิวาทกันแล้วยิ่งเป็นไปไม่ได้ใหญ่ ก็พวกเราอยากเกิดมาเป็นลูกขอทานทำไมละ เด็กพวกนี้ล้วนแต่เป็นลูกผู้ดีมีเงิน ...พวกเราจึงต้องอดทนก้มหน้ายอมรับสภาพอย่างเงียบ ๆ” (Lai, 2006, pp. 64-65)

จากเหตุการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการที่พ่อและไล่ตังจิ้นเป็นผู้มีความอดทนอดกลั้น สามารถจัดการควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกของตนเองได้ แสดงถึงการมีคุณลักษณะเมโนทัศน์จิตวิญญาณด้านความแข็งแกร่งจากภายในและด้านความสุขสงบ โดยสามารถวิเคราะห์ได้จากการที่พ่อและไล่ตังจิ้นต่างยอมรับในฐานะของตนเอง ควบคุมอารมณ์และไม่ตอบโต้ผู้ที่มารังแกครอบครัวตน พยายามอดทนต่อคำดูถูก เพื่อให้ครอบครัวของตนเองยังสามารถขอทานต่อไปได้

และแม้ว่าไล่ตังจิ้นจะเกิดมาในครอบครัวขอทาน แต่ไล่ตังจิ้นก็ได้รับการอบรมสั่งสอนจากพ่อในเรื่องของการช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมเท่าที่ตนจะสามารถทำได้ตามกำลังดังนี้

“一边流浪, 爸爸会一边教导我将路中央的石头、碎玻璃、铁钉捡起来移开; 如果遇到大的坑洞, 要插根树枝在土里, 再绑上布条, 做个记号以提醒路人, 以免别人在夜里赶路没看到坑洞, 摔跤或是受伤。爸爸说: “自己受害过, 就不要让别人再受害一次。” (Lai, 2008, p. 22)

“ระหว่างที่เร่ร่อนไป พ่อก็จะคอยสอนให้ผมเก็บเอาพวกก้อนหิน เศษกระจก และตะปูที่ตกอยู่ตามทางเดินออกไปทิ้ง หรือหากเป็นหลุมขนาดใหญ่ ให้ใช้ไม้ผูกมาปักไว้เป็นสัญลักษณ์ เพื่อให้คนที่รีบเดินตอนกลางคืนอาจไม่ทันระวังสะดุดล้มเป็นอันตรายได้ พ่อบอกว่า “เมื่อตัวเองเคยเจ็บมาแล้วก็อย่าให้คนอื่นมาเจ็บซ้ำรอยเดิมอีก” (Lai, 2006, p. 27)

จากการที่พ่อมักสอนให้ไล่ตังจิ้นเก็บเศษกระจก ตะปูที่ตกอยู่ตามทางหรือนำผ้ามาผูกตามหลุมใหญ่ ๆ เพื่อเป็นสัญลักษณ์เตือนภัยแก่ผู้ที่สัญจรไปมานั้น

แสดงให้เห็นถึงการมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเป็นการช่วยเหลือสังคม ซึ่งตรงกับคุณลักษณะเมโนทัศน์จิตวิญญาณ ด้านปัญญาและความก้าวพ้น และด้านการมีสิ่งยึดเหนี่ยวและมีสัมพันธภาพ อีกทั้งยังเป็นการแสดงถึงการมีจริยศาสตร์แบบขงจื้อคือ เป็นผู้เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ปฏิบัติต่อผู้อื่นเหมือนกับที่ต้องการให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อตนเอง เนื่องจากตนเคยได้รับการบาดเจ็บดังกล่าวมาก่อน จึงไม่ยอมให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บเหมือนกับตนเอง

นอกจากนี้แล้วพ่อของไล่ตังจิ้นยังมักจะใช้ความสามารถของตนเองช่วยเหลือผู้อื่นในเรื่องของการจับชีพจรออกไปสั่งยา เพื่อรักษาผู้ป่วยโดยไม่เคียดเคียดตอบแทนและมักช่วยเหลือผู้ที่ตกทุกข์ได้ยากอยู่เสมอ ดังนี้

“...我们流浪到哪里, 只要说当地有孤苦无依、卧病在床的老人, 或是穷得买不起棺材的人, 他就把钱拿出来帮助那些人, 不是买药, 就是买棺材, 甚至还出钱请人抬棺。...济世救人是他这一生最感喜悦的事。他认为自己当乞丐已够悲惨了, 钱留给子孙不一定能帮助他们, 可是积阴德却能将福报绵延到子孙身上, ...还有从各地而来的人向他求一张药单, 他从来是免费服务, 即使有人因为他的药单而疾病痊愈, 想登门求谢, 他也从来没有拿过别人的一毛钱。” (Lai, 2008, pp. 88-89)

“...พอพวกเราเดินทางไปถึงที่ไหนก็ตาม หากได้ยินว่าที่นั่นมีเด็กกำพร้า คนแก่เจ็บป่วยไร้คนดูแล หรือผู้ที่ขาดแคลนโรงศพ หรือแม้แต่ออกเงินจ้างคนมาหามโลงก็ยังเคย...การช่วยเหลือเป็นเรื่องที่พ่อปฏิบัติที่สุดในชีวิต พ่อคิดว่าตัวเองเป็นขอทานก็น่าสมเพชพออยู่แล้ว ถึงมีเงินเหลือไว้ให้ลูกหลานก็เชื่อว่าจะช่วยเหลืออะไรพวกเขาได้ แต่การสะสมความดีนั้น วันหนึ่งความดีเหล่านั้นอาจจะย้อนมาตอบแทนที่ลูกหลานก็ได้ ...มีคนจากทั่วสารทิศมาให้พ่อออกไปสั่งยาให้ แต่พ่อไม่เคยเก็บค่ารักษาสักที แม้กระทั่งคนที่เคยช่วยรักษาให้จนหายดีจะตอบแทนน้ำใจแก่พ่อบ้าง ท่านก็ยังไม

ยอมรับเงินจากเขาแม้แต่แดงเดียว” (Lai, 2006, pp. 97-98)

การที่พ่อของไ่ตงจิ้นมักช่วยเหลือเด็กกำพร้า คนป่วยหรือผู้พิการขาดแคลนโลงศพ โดยไม่หวังผลตอบแทนนั้น พ่อคิดว่าสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่พ่อภาคภูมิใจ และมีความสุขในชีวิต เป็นการแสดงให้เห็นถึงการมีความเมตตาเกื้อกูลต่อเพื่อนมนุษย์ตามแนวคิด พุทธศาสนาแบบมหายาน และเป็นการแสดงถึงการมีคุณลักษณะมโนทัศน์จิตวิญญาณ ด้านปัญญาและความก้าวพันคือ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว ด้านการมีสิ่งยึดเหนี่ยวและมีสัมพันธภาพ คือ เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ช่วยเหลือสังคม สร้างบุญกุศล ปฏิบัติตามหลักศีลธรรม มีความเชื่อและศรัทธา โดยหวังว่าการสะสมความดี วันหนึ่งความดีเหล่านั้นจะส่งผลดีมาสู่ลูกหลานในอนาคต และด้านความสุขสงบคือ ดำเนินชีวิตอย่างมีความหมาย มีคุณค่า มีความภาคภูมิใจ เบิกบานใจมีพลังใจในการดำเนินชีวิต มองโลกในแง่ดี พอเพียง และพึงพอใจในฐานะที่ตนเป็นอยู่ โดยสามารถวิเคราะห์ได้จากการที่พ่อของไ่ตงจิ้น มีความสุขและภาคภูมิใจที่มีส่วนในการช่วยเหลือผู้อื่น ถึงแม้ว่าตนจะพิการตาบอดแต่ก็ยังสามารถตีพิมพ์ สีซอ ร้องเพลงเพื่อจูงใจให้ผู้คนทำความดี และช่วยรักษาผู้คนตามโอกาสที่ตนมีได้

นอกจากพ่อแล้ว พี่สาวของไ่ตงจิ้นยังเป็นอีกบุคคลหนึ่งที่มีอิทธิพลในการสร้างกำลังใจให้ไ่ตงจิ้นสามารถก้าวข้ามอุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิตไปได้ ถึงแม้ว่าบางครั้งไ่ตงจิ้นจะเคยรู้สึกท้อจนคิดจะฆ่าตัวตาย แต่ทุกครั้งเมื่อนึกถึงพี่สาวที่ต้องเสียสละขายตัวให้กับช่องโสเภณี เพื่อส่งเงินให้ไ่ตงจิ้นมีโอกาสได้เรียนหนังสือ ทำให้ไ่ตงจิ้นละทิ้งความคิดที่จะฆ่าตัวตายและมุ่งมั่นพยายามทำชีวิตตนเองและครอบครัวให้ออกมาจากวงจรชีวิตขอทานให้ได้ โดยสามารถวิเคราะห์ได้จากการที่ไ่ตงจิ้นกล่าวถึงพี่สาวไว้ดังนี้

“...姐姐不惜牺牲自己，只是为了要让家人活下去，她说过：活着就会有希

望！但是我在做什么呢？我怎么能这么狼心？...比起姐姐的牺牲，我毕竟还有爸妈在身边，还住在自己的家里，可是她呢？她受人凌虐、欺侮、行动失去自由，还要被妈妈桑骂、被保镖打……想到这里，...我真的忍心毒死爸妈、毒死弟妹吗？” (Lai, 2008, p. 147)

“...พี่สาวยังไม่เคยคิดเสียดายชีวิตตัวเองเลย ขอแต่ให้คนทั้งบ้านมีชีวิตอยู่กันต่อไปเท่านั้น พี่เคยบอกว่าชีวิตอยู่ได้ด้วยความหวัง แต่นี่ผมกำลังทำอะไรอยู่ ทำไมผมถึงได้ใจดำอำมหิตเพียงนี้ ...ถ้าเทียบกับพี่สาวแล้วอย่างไรผมก็ยังมีพ่อแม่อยู่ใกล้ ๆ ยังได้อยู่บ้านของตัวเองแล้วพี่ละ ทั้งถูกทารุณถูกเหยียดหยามย่ำยีสารพัด จะไปไหนมาไหนก็ขาดอิสระ ถูกแม่เล้าดูตา โดนพวกแมงดาทุบตี... พอคิดอย่างนี้แล้ว ... ผมจะใจดำใช้ยาพิษฆ่าพ่อ ฆ่าแม่ ฆ่าน้อง ๆ ได้ลงเหวหรือ” (Lai, 2006, p. 163)

จากการที่พี่สาวเสียสละขายตนเองเพื่อหาเงินส่งไ่ตงจิ้นเรียนหนังสือโดยไม่คิดเสียดายชีวิตและหวังเพียงให้ครอบครัวได้อยู่รอดต่อไป แสดงให้เห็นถึงการมีคุณลักษณะมโนทัศน์จิตวิญญาณ ด้านความแข็งแกร่งจากภายในคือ เป็นผู้ที่เข้าใจตนเองและธรรมชาติของชีวิต มีความเข้มแข็ง อดทน กล้าหาญ ด้านปัญญาและความก้าวพันคือ มีความเสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว ด้านการมีสิ่งยึดเหนี่ยวและมีสัมพันธภาพคือ มีความเชื่อ ศรัทธาและมีความหวังเพื่อให้ครอบครัวสามารถอยู่รอดต่อไปได้

การเสียสละอย่างถึงที่สุดของพี่สาวจึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ไ่ตงจิ้นมุ่งมั่น อดทน พยายามสู้ต่อไปเพื่อครอบครัวและมักจะจดจำ คำสอนของพี่สาวเพื่อเตือนสติและเป็นกำลังใจในการดำเนินชีวิตของตนเสมอโดยเชื่อว่า “ความจนสอนให้เราเรียนรู้ที่จะปรับเปลี่ยนและการปรับเปลี่ยนทำให้ผ่านอุปสรรคไปได้” (Lai, 2006, p. 31)

อภิปรายผล

จากการศึกษาและวิเคราะห์จิตวิญญาณ ความเป็นจีนที่มีอิทธิพลในอัตชีวประวัติของไล่ตงจิ้น ลูกขอทานผู้ไม่ยอมแพ้ต่อชะตาชีวิตพบว่า ไล่ตงจิ้นเป็นผู้ที่มีจริยศาสตร์แบบขงจื้อคือ มีความกตัญญูกตเวที และปฏิบัติต่อผู้อื่นเหมือนกับที่ต้องการให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อตน อีกทั้งยังปฏิบัติตามแนวคิดพุทธศาสนาแบบมหายานคือ เป็นผู้มีปัญญาและมีจิตเมตตาช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน อีกทั้งยังมีคุณลักษณะมโนทัศน์จิตวิญญาณแบบครบถ้วน จึงทำให้ไล่ตงจิ้นสามารถก้าวพ้นอุปสรรคต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จได้ โดยมีคุณลักษณะสำคัญในแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านความแข็งแกร่งจากภายใน (Inner Strengths) คือ เป็นผู้ที่เข้าใจตนเองและธรรมชาติของชีวิต สามารถเผชิญและจัดการอุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิตได้อย่างเหมาะสม มีความเข้มแข็ง อดทน และกล้าหาญ

2. ด้านปัญญาและความก้าวพ้น (Wisdom and Transcendence) คือ เป็นผู้ที่จิตเกิดปัญญา มีสติ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ และไม่เห็นแก่ตัว

3. การมีสิ่งยึดเหนี่ยวและมีสัมพันธ์ภาพ (Sense of Connectedness) คือ เป็นผู้ที่มีความเชื่อและศรัทธา มีความหวัง ช่วยเหลือสังคมและเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

4. ความสุขสงบ (Happiness and Peace) คือ เป็นผู้ที่ดำเนินชีวิตอย่างมีความหมาย มีคุณค่า มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีพลังใจในการดำเนินชีวิต มีพลังแห่งการเรียนรู้ มีเป้าหมายในชีวิต มองโลกในแง่ดี อ่อนน้อมถ่อมตน ยอมรับ และให้อภัย สามารถจัดการควบคุมอารมณ์ของตนเองได้

References

- Chasatienpong, W. (2014). *Social change in Lai Dong Jin autobiography the beggar child*. Silpakorn University. [in Thai]
- Chuengsatiansup, K., & Anuphongphat, N. (2017). *Spiritual health: Spirituality religion and humanity*. National Health Commission Office. [in Thai]

สรุปผล

จากศึกษาและวิเคราะห์พบว่า ไล่ตงจิ้นเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะตามแบบจริยศาสตร์แบบขงจื้อและมโนทัศน์จิตวิญญาณแบบจีนครบถ้วน เช่น ด้านความสุขสงบ และด้านความแข็งแกร่งจากภายในคือ การเป็นผู้ที่มีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีพลังใจในการดำเนินชีวิต เข้าใจตนเอง และธรรมชาติของชีวิต มีความสามารถในการเผชิญกับอุปสรรคในชีวิต มีความเข้มแข็งและอดทน เป็นผู้ที่มีจริยศาสตร์แบบขงจื้อและดำรงตนตามแนวคิดพุทธศาสนาแบบมหายาน เช่น มีความกตัญญูต่อบิดามารดา พี่น้องรักใคร่ปรองดอง เชื่อฟังครูและตั้งใจศึกษาเล่าเรียน มีความรักและซื่อสัตย์ต่อภรรยา ปฏิบัติต่อผู้ใต้ปกครองด้วยความเมตตา สุจริต และภักดีต่อผู้ปกครอง ดำเนินชีวิตเพื่อประกอบคุณงามความดีและแสดงความเกื้อกูล ช่วยเหลือต่อเพื่อนมนุษย์มากกว่าที่จะปลีกตัวออกจากสังคม โดยเห็นได้จากการที่ไล่ตงจิ้นได้เขียนหนังสืออัตชีวประวัติของตนเองเพื่อเป็นแรงบันดาลใจให้กับผู้อื่นในการต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิตจนประสบความสำเร็จต่อไป อีกทั้งมุ่งที่จะสร้างสวนสาธารณะ “กตัญญู” และห้องสมุด เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้กับเด็ก คนพิการและผู้ยากไร้ และไล่ตงจิ้นมีแบบอย่างในการก้าวข้ามอุปสรรคในชีวิตคือ พ่อและพี่สาว โดยเชื่อว่าความมุ่งมั่น มานะ พยายามจะทำให้สามารถฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ ไปได้

- Culliford, L. (2002). *Spiritual care and psychiatric treatment: An introduction*. Advances in Psychiatric Treatment.
- Gu, Y. (2014). People of Taiwan living a spirit of pioneering and tradition. *National Cultural Geography*, (8), 58-61. [in Chinese]
- Lai, D. J. (2006). *Lai Dongjin the Beggar Child* (16th ed.). Nanmeebooks. [in Thai]
- Lai, D. J. (2008). *Beggar pauper*. East China Normal University Press. [in Chinese]
- McBrien, B. (2006). A concept analysis of spirituality. *British Journal of Nursing*, 15, 42-45.
- Mok, E., Wong, F., & Wong, D. (2010). The meaning of spirituality and spiritual care among the Hong Kong Chinese terminally ill. *Journal of Advanced Nursing*, 66(2), 360-370.
- Mongkhonittivech, N., Chailangkarn, K., Photiban, L., & Jidjun, J. (2009). *The knowledge synthesis of development of wisdom (spirituality) from success stories of the providers and clients in health system: Wisdom development and relating factors*. Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital and Mental Development for Health Work Plan of Sodsri-Saritwong Foundation. [in Thai]
- Suwan, N., Kantawang, S., & Lirtmunlikaporn, S. (2018). Concept analysis of spirituality. *Rama Nurs J*, 24(1), 1-12. [in Thai]
- Tanyi, R.A. (2002). Towards clarification of the meaning of spirituality. *Journal of Advanced Nursing*, 39, 500-509.
- Xing, H. M. (1996). *The spirit of the Chinese people*. Hainan Publishing House. [in Chinese]
- Yodkeeree, S. (2017). Philosopher's conception of ethics, morals and virtues. *Journal of Philosophical vision*, 22(2), 37-53. [in Thai]

Name and Surname: Boonsita Areepong

Highest Education: Master of Arts, Huachiew Chalermprakiet University

Affiliation: Faculty of Humanities and Social Sciences, Kanchanaburi Rajabhat University

Field of Expertise: Teaching Chinese

Name and Surname: Kanokporn Numtong

Highest Education: Ph.D. (Classical Chinese Literature), Nanjing University, P.R. China

Affiliation: Faculty of Humanities, Kasetsart University

Field of Expertise: Chinese Language, Chinese Literature, and Chinese Thai Thai-Chinese Translation and Interpretation